

בית כנסת בראשית", 1997, אבן ירושלמית, זכוכית, מים, תאורה.

This house full with windows

היא אמרה לי פעמיים בקולה המושך
ופתחה חלון מקושת להראות לי -
איך נסגר חלל אב וחלל בן באבן
ויש "שם" חרות בחלון וסירת מפרש
תלויה ומרחפת תלויה
יחידה היא תגור

בחדר הסגור שברא לו בלו סימיון פיינרו בחצר
ליד שירת הנזירות המבקשות רק אור.

בית מתוך הפואמה: **בין כפות מנעולים**
נהר ושכחה, סדרת ריתמוס, הקיבוץ מאוחד, 1998
חנה פנחס-כהן

אין לי מקום, * שמה של תערוכה שהשיח הפנימי בין שני אנשים, או שני אומנים, יוצר לרגע, אפשרות של מקום. בלו סימיון פיינרו אמן מיצב וחנה פנחס כהן, משוררת.

כעשר שנים אני עוקבת אחר עבודתו של פיינרו, שתחילתה במפגש מקרי בשכונת מוסררה, הלכתי בעקבות רעש פטיש באבן והגעתי אל מבנה בלב רחבה קטנה. המבנה, הוא בית אבן סגור שמתוך החלון יכולתי לראות בסירת מפרש מרחפת בחלל החדר הסגור ואותיות: **שם** מהוות פתח לאור היוצא ונכנס אל תוך הבית. הצירוף הבלתי צפוי של אלמנטים שכל אחד מהם בנפרד קיים במציאות שלנו מרענן את הראייה שלנו אודות המושג ויוצר מטאפורה תרבותית.

המפגש הקסום עם האיש בסרביל עבודה ומסור חשמלי בידיו מתמשך לאורך השנים. בשיחות, בכתיבה ובתערוכות. החומר המהדק ומחבר בין אומנות המיצב של פיינרו לבין השירה שלי הוא "החיפוש" ו"הטקסט". עבודותיו של פיינרו מבטאות חיפוש בלתי נלאה אחר ניסוח אומנותי מדויק וממצה למושג הבית. הטקסט המילולי הלקוח בדרך כלל מהמקורות היהודיים כמו מתוך ליקוטי מוהר"ן או טקסט תלמודי מהווה מקור השראה לתחביר אומנותי של המיצב. או ליתר דיוק, למרכיבים השונים היוצרים יחד מטאפורה תרבותית. המיצב "אין לי מקום" בנוי על המתח שבין המושגים בית וארעי. פנים וחוף. מוכר ונוכרי. שייך ומנותק. כל מושג מכיל בשורש הלשוני או התודעתי את הפכיו.

פיינרו, האמן שעלה לארץ מרומניה, מתוך תודעה של יהודי, עסוק בשאלת הזהות והשייכות אל המקום ואל הזמן. מתוך תחושה של מעבר לא שלם, מברר את מושגי היסוד של חייו: הבית הפרטי והבית המורחב שהוא הארץ ובמרכזה: ירושלים. מושג "הבית" כמהות, כיחידה אחת. בתהליך ההתבוננות שלו בסובב ומפרק את מרכיבי המציאות ובונה אותם מחדש כמי שחושף את הנסתר מתוך הגלוי, את היחידה מתוך המציאות.

במיצב המצוי בכברי הוא חוזר למוטיב ה"בית". בונה בית על ההר של אדמה מירושלים וסביב לה, גיגית ובה מים כהים. בקירות הבית טבועים חלונות מנוסרים כאותיות ובתוך הבית בוערת פתיליה מתוך כוס ובה שמן זית למאור. האור היוצא מהחלון החוצה, מאיר את האותיות מפנים הבית ומשתקף במים הכהים המקיפים את ההר והבית. המיצב יוצר צירוף סימבולי מטפורי. האותיות כחלונות הבית המואר, מפשטים את הבית מחומריותו והופכים את המושג בית להוויה של מילים, של טקסט. הבית של פיינרו, הוא בית של מילים או מותנה בקיומן של מילים, הבית הישראלי, בהיותו כאן, על אדמת ירושלים, נראה מוקף מים ומאויים אך הווית המילים היא המתח שבין האדמה לשמים ("השם") היא הבית היכול להכיל מילים כמו: אור, שמן, אדמה, מים, אש.

כמשוררת, אני נמשכת ליכולתו של פיינרו להחזיק במילים, להשתמש בהן כנגד החומר, ליצור ולבנות עולם באמצעות החומר ולבטל את כוחו באמצעות השפה. להיות דרשן, אינטלקטואל ואיש חוויה בלתי נלאה שעסוק בזיהוי המקום שהמייתי והיריאליסטי נפגשים בו למאבק יומיומי ולנכס אותו לשפה אומנותית משלו. פיינרו **עושה לו מקום** בשפה.

חנה פנחס-כהן

ירושלים, טבת תשנ"ה

* אין לי מקום, שמה של סדרת שירים מתוך ספר השירה הבא: הגן, הכלבא והשרמוטה, העומד לצאת לאור בסדרת ריתמוס, הקיבוץ המאוחד 2005